

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 101

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 6 november 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Stikstofbeleid - Verlenging omgevingsvergunning bedrijven - Proefvergunning

Het stikstofbeleid van de Vlaamse Regering zorgt voor veel onduidelijkheden voor de lokale besturen. Bij meerdere recente aanvragen voor de verlenging van omgevingsvergunningen voor veeteeltbedrijven opteren de provincies Oost- en West-Vlaanderen ervoor om proefvergunningen af te leveren.

De voorbije jaren werd rond het hernieuwen van bestaande veeteeltvergunningen de volgende aanpak gehanteerd door de Vlaamse minister bevoegd voor omgeving, Vlaamse Regering en/of Vlaams Parlement:

- Ministeriële instructie (2 mei 2021)

Deze voorziet o.m. in het volgende: voor loutere verlengingen van bestaande bedrijfsexploitaties dient het nieuwe PAS-kader te worden toegepast, behoudens wanneer de aanvraag een verlenging beoogt tot maximaal 31 december 2022 om te kunnen inspelen op de vereisten die de definitieve PAS zal instrueren (PAS: programmatische aanpak stikstof).

- Ministeriële richtsnoeren (10 mei 2021):

Aansluitend op de ministeriële instructie werden er richtsnoeren gepubliceerd voor de toepassing van dit tussentijdse kader voor ammoniakemissies veroorzaakt door veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties.

- Conceptnota PAS Vlaamse Regering (23 februari 2022):

Er werd voorgesteld om de geldigheidsduur van vergunningen van veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties die nog aflopen in 2022 decretaal met anderhalf jaar te verlengen. Een gelijke verlenging wordt eveneens beoogd voor vergunningen die aflopen in 2021 en waarvoor tijdig een hernieuwing werd aangevraagd. Die verlengingen worden gerekend vanaf de definitieve goedkeuring van de PAS door de Vlaamse Regering. Het toen in 2022 opgestarte decretaale initiatief werd echter nooit voltooid.

- Aanpassing ministeriële richtsnoeren (13 juli 2022):

Voor loutere verlengingen van bestaande bedrijfsexploitaties dient het nieuwe PAS-kader te worden toegepast, behoudens wanneer de aanvraag een verlenging beoogt tot maximaal 31 december 2023 om te kunnen inspelen op de vereisten die de definitieve PAS zal instrueren.

- Op 3 mei 2023 heeft de Vlaamse Regering kennisgenomen van de Conceptnota

PAS (aanpassingen ontwerp-PAS na openbaar onderzoek). Daarin staat o.m. : "Na de goedkeuring van de definitieve PAS door de Vlaamse Regering wordt een voorstel van decreet ingediend waarbij de geldigheidsduur van vergunningen van veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties die aflopen in 2023 wordt decretaal verlengd tot eind 2023.

- Op 9 juni 2023 keurde het Vlaams Parlement wel het decreet goed dat voorziet in een tijdelijke verlenging van de milieu- en omgevingsvergunning van bestaande veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties tot 31 december 2023. Deze overgangsmaatregel werd decretaal verankerd in artikel 394/2 van het Omgevingsvergunningsdecreet en is in werking getreden op de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad, 6 juli 2023).

Een decreet tot verlenging van de overgangstermijn tot 31 december 2024 werd echter nog niet goedgekeurd door het Vlaams Parlement.

Voor bedrijven waarvan de vergunning vervalt op 31 december 2023 restte en rest er de betrokken veehouders geen andere keuze dan tijdig een individueel hernieuwingsdossier in te dienen bij de deputatie waarbij ze een verlenging van hun vergunningstermijn vragen.

De betrokken Vlaamse adviesinstanties GOP en ANB stellen vast dat er geen globale oplossing is voor dergelijke bedrijven en verlenen een ongunstig advies.

Een dergelijke weigering is een heel drastische beslissing. Een weigering dreigt juridisch "nieuwe" inrichtingen te maken van vaak al heel lang bestaande én (met op dat moment wel steeds gunstige Vlaamse adviezen) vergunde bedrijven. Deze exploitaties kunnen hierdoor onvergundbaar (en waardeloos) geraken. Op heden weet trouwens niemand met zekerheid welke concrete aanpassingen die bestaande vergunde bedrijven zouden moeten doorvoeren om wel te kunnen voldoen aan de stikstofregels.

Daarom wordt geoordeeld dat dergelijke aanvragen in aanmerking komen voor een proefvergunning. In het Omgevingsvergunningsdecreet is voorzien in een termijn van maximum 2 jaar op proef. Een vergunning op proef is vooral aangewezen om na te gaan of het bedrijf aan eventuele nieuwe beleidsregels voor stikstof kan voldoen en welke maatregelen daarvoor desgevallend moeten genomen worden. Op die manier kan het bedrijf enerzijds nog een periode (proeftermijn) verder exploiteren in de huidige vorm binnen de huidige vergunde stikstofuitstoot en anderzijds kan het bedrijf op korte termijn een aftoetsing maken aan de eventuele nieuwe stikstofregels en desgevallend een nieuwe daaraan aangepaste aanvraag opmaken.

De deputatie stelt vast dat tal van landbouwbedrijven in een soortgelijke situatie verkeren. De deputatie wil dan ook al die bedrijven op een gelijkaardige manier behandelen en globaal evalueren. Daarom wordt een proeftermijn tot 31 december 2024 vooropgesteld.

Conform de procedure voorzien in het Omgevingsvergunningsdecreet zal de deputatie vóór het verstrijken van de proeftermijn (zie art. 94 Omgevingsvergunningsbesluit) zelf de procedure opstarten om te oordelen of al dan niet een definitieve beslissing kan verleend worden.

Er wordt als proefvoorwaarde opgelegd dat de exploitanten tegen uiterlijk tegen 30 juni 2024 een passende beoordeling/verscherpte natuurtoets dienen op te maken die voldoet aan het geldende PAS-kader voor de beoordeling van de stikstofimpact. De

vergunningverlenende overheid dient voor het verstrijken van de proeftermijn na te gaan of aan deze voorwaarden wordt voldaan.

1. Artikel 69, §1, van het Omgevingsvergunningsdecreet creëert inderdaad de mogelijkheid om proefvergunningen af te leveren. Er werd echter bepaald dat proefvergunningen een uitzondering zijn die uitdrukkelijk en op afdoende wijze moet gemotiveerd worden. Proefvergunningen lijken conform ook enkel aanvaardbaar voor nieuwe vergunningen of wijzigende vergunningen. De provincies Oost- en West-Vlaanderen wensen proefvergunningen systematisch toe te passen voor de verlenging (zonder wijziging) van bestaande vergunning (zonder enige wijziging).

Is de minister van oordeel dat de systematische toepassing van proefvergunningen geen goede aanpak is?

2. Bij meerdere vergunningen stellen de provincies in de motivering van de vergunning dat ze akkoord zijn dat de aanvraag de natuurtoets (conform artikel 26 bis en artikel 36 ter §4 Decreet betreffende het natuurbewoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997) niet doorstaat.

Is de afgifte van een proefvergunning dan mogelijk?

3. Door de aflevering van vergunningen voor de verlenging van bestaande bedrijven zonder dat de bedrijven voor een reductie van de stikstofuitstoot moeten zorgen, zal de globale stikstofbelasting in Vlaanderen niet afnemen.

Is de minister van oordeel dat dit geen gewenste aanpak is?

4. Welke maatregelen zal de minister nemen om de correcte toepassing van het artikel 69, §1, van het Omgevingsvergunningsdecreet te verzekeren?
5. Hoeveel proefvergunningen werden door de deputaties afgeleverd voor (landbouw)bedrijven waarvoor hun vergunning afgelopen is of binnenkort afloopt? Graag een overzicht per provincie en per type bedrijf.

ANTWOORD

op vraag nr. 101 van 6 november 2023

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1-3. De doelstelling van een proefvergunning bestaat er in essentie in dat de vergunningverlenende overheid binnen een relatief korte termijn (maximaal twee jaar) proefondervindelijk zou kunnen nagaan welke hinder de inrichting precies veroorzaakt en wat de weerslag is van die hinder op de mens en het leefmilieu, tenminste indien daarover onduidelijkheid of onzekerheid bestaat of indien niet onmiddellijk op zicht van de elementen van het vergunningsdossier kan worden uitgemaakt of die hinder de grenzen van het aanvaardbare zal overschrijden. De proefvergunning is tevens het geëigende instrument om de effectiviteit van bepaalde exploitatievoorwaarden "op het terrein" uit te testen (cfr. RvSt, arrest LOWIE, nr. 93.180, van 8 februari 2001).

Door de provincies Oost- en West-Vlaanderen wordt het instrument van de proefvergunning aangegrepen om te kijken of het bedrijf aan eventuele nieuwe beleidsregels voor stikstof kan voldoen en welke maatregelen hiervoor desgevallend moeten genomen worden. Door de provincie wordt aangehaald dat op die manier het bedrijf nog even verder in de huidige vorm kan worden geëxploiteerd en dat het bedrijf een aftoetsing kan maken aan de nieuwe stikstofregels en desgevallend een nieuwe daaraan aangepaste aanvraag kan opmaken van zodra de nieuwe regels in voege zijn.

Noch in de betrokken aanvraagdossiers, noch in de beslissingen genomen door de deputaties blijkt welke initiatieven zullen worden ondernomen om de inrichting in uitbating te laten waarbij de hinder binnen de grenzen van het aanvaardbare blijft. Er dient te worden geconcludeerd dat het instrument van de proefvergunning in deze niet het correcte instrument is om de getroffen vergunningsaanvragen op een correcte manier te beoordelen.

4. Met het decreet van 9 juni 2023 werd bij wijze van overgangsmaatregel een verlengingsregeling ingevoerd voor de milieu- en omgevingsvergunningen van bestaande veehouderijen en mestverwerkingsinstallaties die vervallen of vervallen zijn in 2021, 2022 en 2023. Met dit decreet werd een artikel 394/2 ingevoegd in het Decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning. Op grond hiervan werd op verzoek van de exploitant de geldigheidsduur van de vergunning die vervallen is in 2021, 2022 of 2023 verlengd tot en met 31 december 2023.

Op 14 november 2023 bereikte de Vlaamse Regering samen met de meerderheidsfracties van het Vlaams Parlement een akkoord over de aanpassingen van het Voorstel van Decreet over de programmatische aanpak stikstof van 27 juli 2023. Daarbij is ook beslist om (milieu)vergunningen met een einddatum in 2024 decretaal te verlengen tot 31 december 2024. De meerderheidsfracties in het Vlaams Parlement zullen hiertoe het nodige initiatief nemen.

5. Voor het antwoord op vraag 5 wordt enkel gekeken naar de afgeleverde vergunningen door de deputaties. Deze cijfers zijn up-to-date tot 14 november 2023. Het betreft 25 dossiers in West-Vlaanderen en 4 dossiers in Oost-Vlaanderen.